

Hvordan komme videre i utviklingen av reguleringen?

Einar Westre, Direktør Nett og Marked

Driver NVE "soft-boksing" med bransjen hvor aktørene spilles ut mot hverandre?

Nettpolitikk

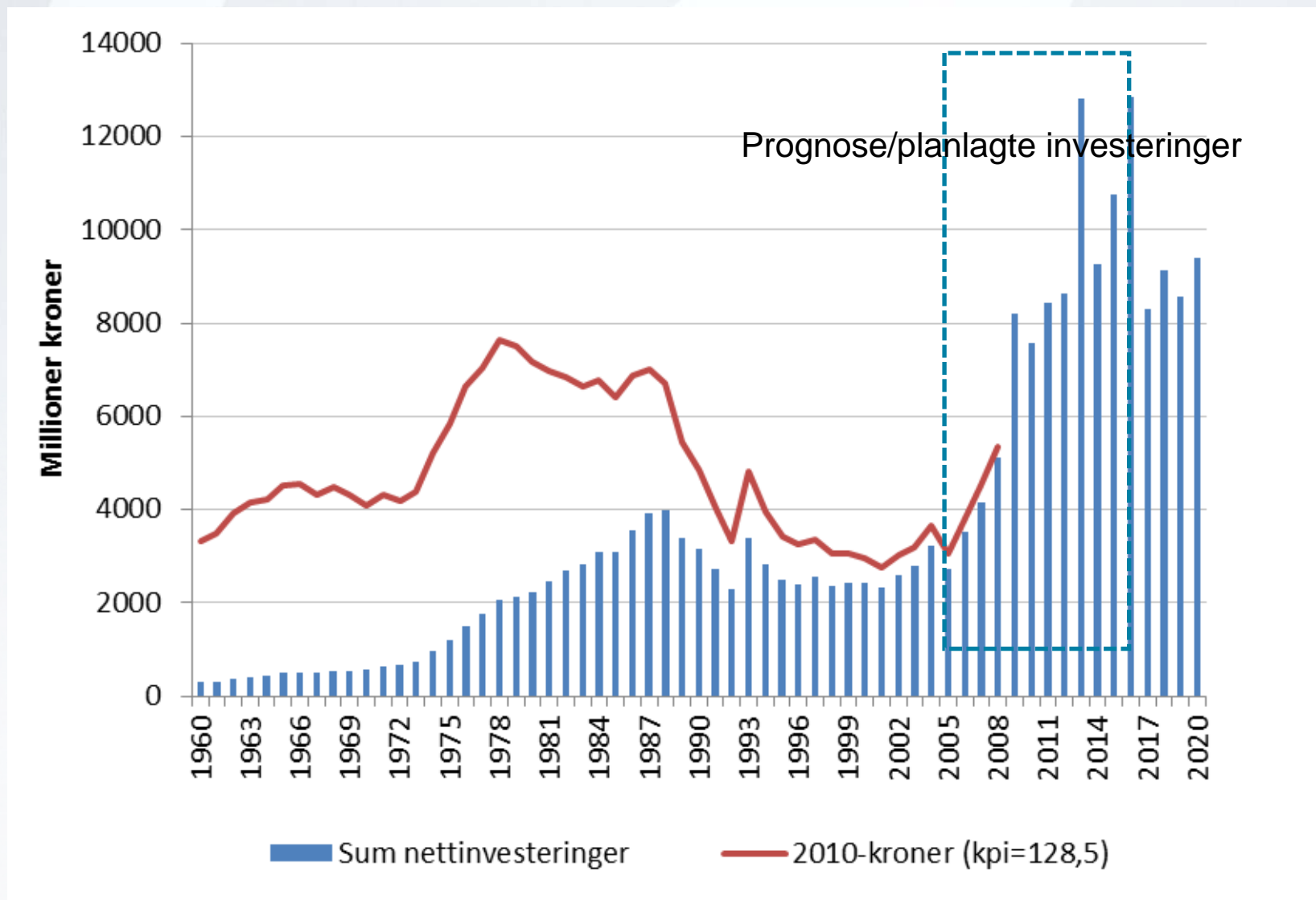
- Vi skal frakte mer fornybar kraft og fjerne flaskehals
- Produksjon gjør nett nødvendig og nett gjør ny produksjon mulig
- Nettutvikling er nøkkelen for løse klimautfordringene, legge til rette for høy forsyningssikkerhet og økt verdiskaping
  - Skal vi lykkes med både å løse klimautfordringene og forsyningssikkerhetsutfordringene, må nettutviklingen ligge i forkant

De viktigste utfordringene for nettselskapene

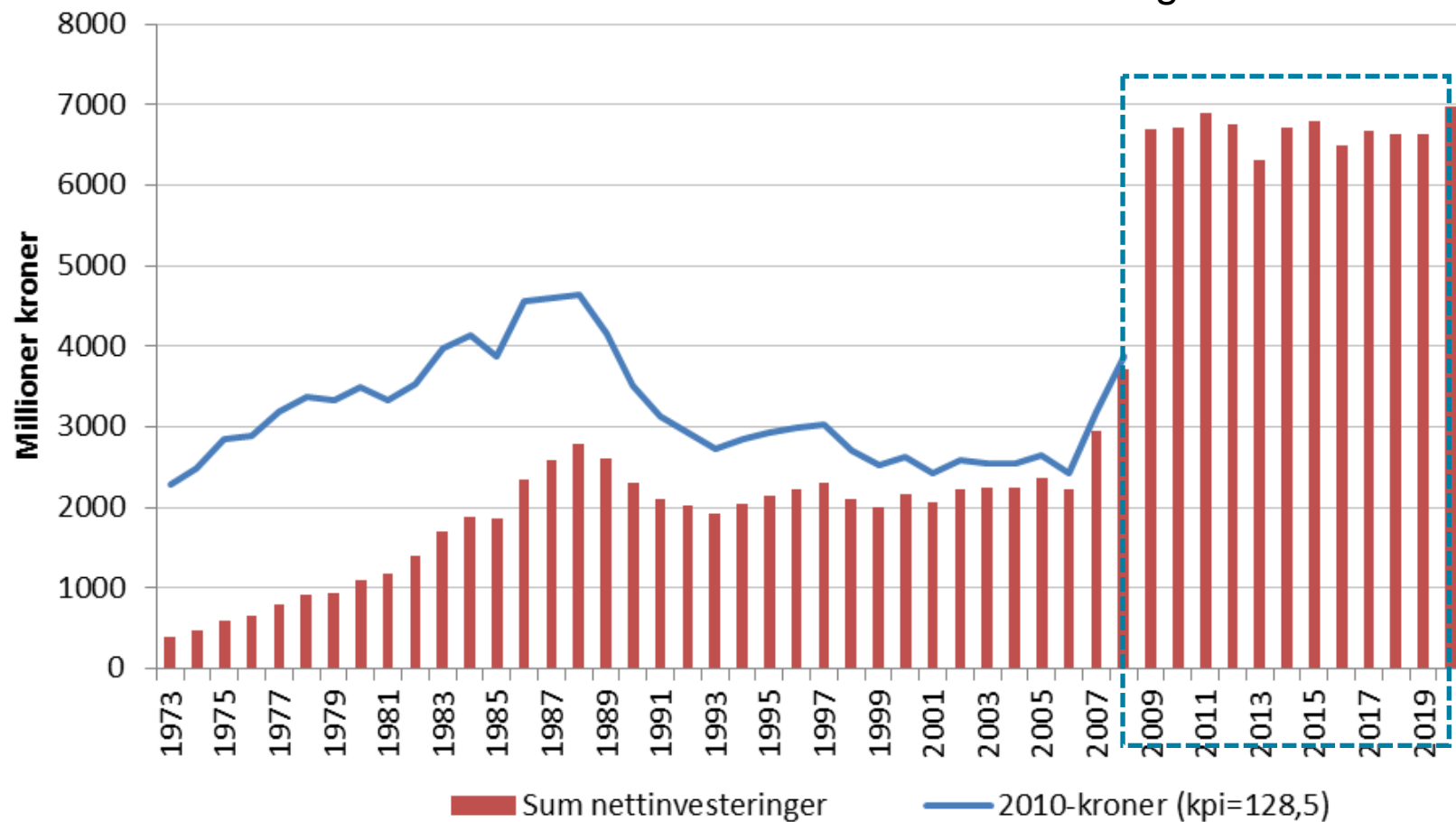
- Reinvesteringer generelt
- Investeringer knyttet til tilknytning av mer fornybar energiproduksjon bl.a. i lys av Fornybardirektivet
- Forsterkning av og reinvesteringer i nett for å motstå økte/endrede klimapåkjenninger
- Investeringer (innovasjon) i ny teknologi (smart grid, smart metering/AMS) for å nå overordnede mål
- Investeringer knyttet til elektrifisering av transportsektoren
- Miljøkrav medfører mer kabling

- ***Dette innebærer et taktskifte i nettvirksomheten innenfor investeringer og reinvesteringer***
- ***Men, dette innebærer også høyere økonomisk usikkerhet for nettselskapene***

Historiske og fremtidige investeringer i alle nettnivåer

Historiske og fremtidige investeringer i regional- og distribusjonsnett

Prognose/planlagte investeringer

Det er behov for en fordobling av investeringsnivået i fremtiden

Inntekstrammereguleringen – noen spørsmål

- Vil dagens regulering hjelpe oss med å nå investeringsmålene?
- Vil dagens regulering resultere i nødvendig FoU og innovasjon?
- Vil selskapene få økonomi til å gjennomføre investeringsløftet?
- Vil eierne måtte ta en særbelastning?

Og,

- Hvilke endringer i reguleringsmodellen må til for å lykkes?

Energi Norges krav til ny regulering

- Tilfredsstillende avkastning for eier
- Kontantstrøm tilstrekkelig til å finansiere investeringene
  - Fornuftig profil
- Forutsigbarhet for eiere og selskap
- Forståelighet, må være enkelt å se effekten av tiltak
- Nøytral i forhold til størrelse og fusjoner

Men,

- Stor avstand mellom bransjen og NVE
  - Nivået på avkastning
  - Hvor raskt investeringene skal tilbakebetales

Politikerne sier forutsigbare rammevilkår

- Innst. 9 S (2009-2010)
  - ”*Komiteen* understreker at nasjonale mål og internasjonale forpliktelser på klimaområdet vil kreve store investeringer i energisystemet. Energiselskapene vil være viktige aktører i denne prosessen.
  - *Komiteen* mener at **stabile og forutsigbare rammebetingelser og effektive investeringsinsentiver** innenfor nettutbygging og fornybar energiproduksjon blir viktig for å få dette til”.

Er det lønnsomt å investere i nett?

Erik Boysen, Agder Energi:

«Vi må låne penger, eierne må skyte inn mer kapital og bruke hele resultatet»

Jens Auset, Hafslund Nett

« Vi investerer for tiden mer enn det vi klarer å levere i resultater og må ta opp lån hvert år. Det kan selvsagt ikke fortsette»

Tore Langseth, NVE

«Dagens modell gir en rimelig avkastning i løpet av investeringenes økonomiske levetid..... Det har alltid vært slik at eierne må legge hele investeringens levetid til grunn når de gjør lønnsomhetsbetraktninger»

Hvem har rett og hvem tar feil?

- NVE har rett i at man må se på hele levetiden når man regner lønnsomhet.
- Men:
  - Da må man tro at dagens netregime gjelder i hele investeringens levetid
  - Hvem tror det?
  - Hva med "pay back"?
- Tre hovedutfordringer
  - Uforutsigbar og vinglete regulering
  - Høy risiko for at kostnadsnormen settes av "spesielle" selskaper over hele investeringens levetid
  - Nettreguleringen gjør at kontantstrømsprofilen blir ekstra vanskelig i de første årene etter at investeringen er foretatt
    - Økt risiko
    - Økt finansieringsbehov

Konkrete analyser av flere selskap (kilde Xrgia)

- **Langsiktige prognoser for nettselskaper**
  - Basert på reelle investeringsprognoser
- **Resultater**
  - Negativ kontantstrøm før finans i ca 10 år
  - Ingen utbytteevne
- **Konsekvenser**
  - Sterkt reduserte investeringsplaner
    - Gjelder også samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter

Problem 1: Uforutsigbar regulering

Avkastningsregulering

Samlet inntekt for bransjen gir normalavkastning

Marginalavkastning for investeringer lik gjennomsnittsavkastning fra dag 1

Incentivregulering I og II

Samlet inntekt for bransjen kan gi mer eller mindre enn normalavkastning

Marginalavkastning for investeringer nær 0 første fem år, deretter effektivitetsstyrt

Incentivregulering III

Samlet inntekt for bransjen gir normalavkastning

Marginalavkastning for investering er variabel, men lavere enn normalavkastning i tidligfase

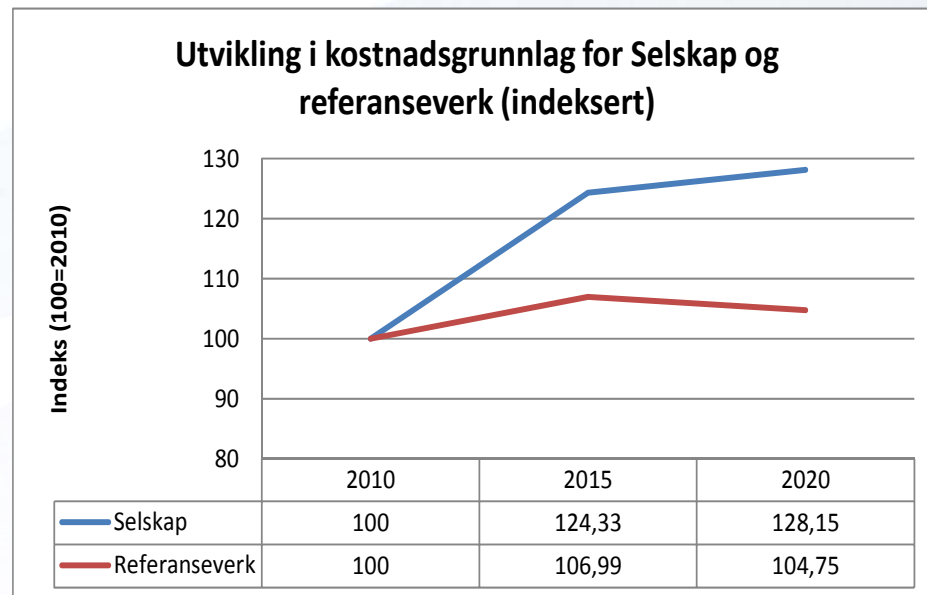

Erfaring etter 15 år:

- Tre ulike modeller for å vurdere lønnsomheten over levetiden
- Ikke forutsigbart!

Problem 2: Referanseverket er dynamisk

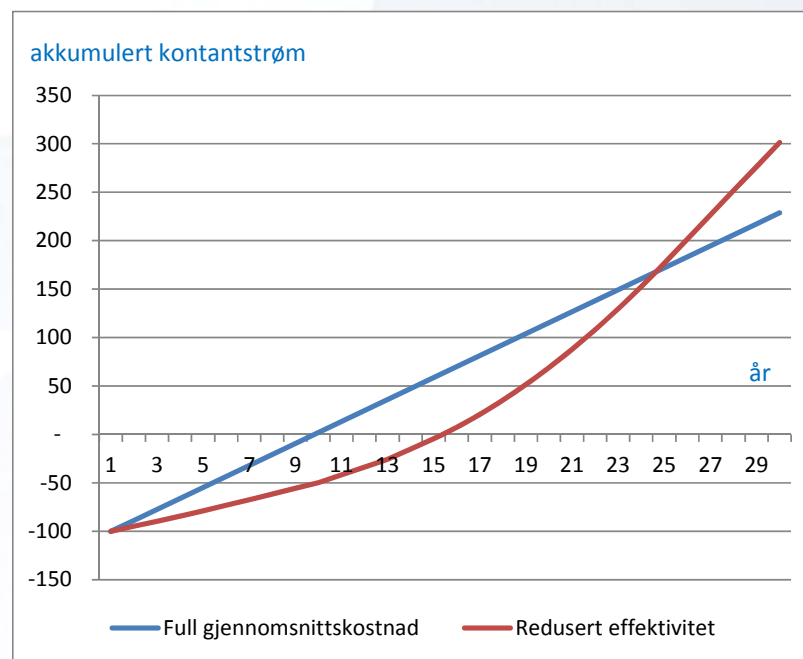
- Referanseselskapet bestemmer normen
  - Sammensetningen av normselskapet er ikke statisk
  - Normen for "Selskapet" settes av selskaper med gamle anlegg til enhver tid
  - Enlang periode hvor man risikerer at normen blir liggende flatt selv om "Selskapet" investerer mye
- Konsekvens
  - Redusert effektivitet for selskaper med høyt investeringsbehov
  - Redusert kontantstrøm og avkastning over lang tid

Kilde: Xrgia (2010) – konkret analyse av nettselskap

Problem 3: Lang periode med negativ kontantstrøm

- Lavere effektivitet gjør at marginalinntekten blir lavere enn gjennomsnittsinntekten
- Betyr ikke nødvendigvis lavere nåverdi
  - Men høyere risiko bør tilsi høyere avkastningskrav
- Konsekvens
  - Dette gir en betydelig forlenget periode med negativ kontantstrøm
  - Inntektsprofilen er lite forutsigbar
  - Problemet forverres pga endringer av selskap i "normselskapet" over tid

Kilde: Xrgia (2010) – illustrasjonsberegning

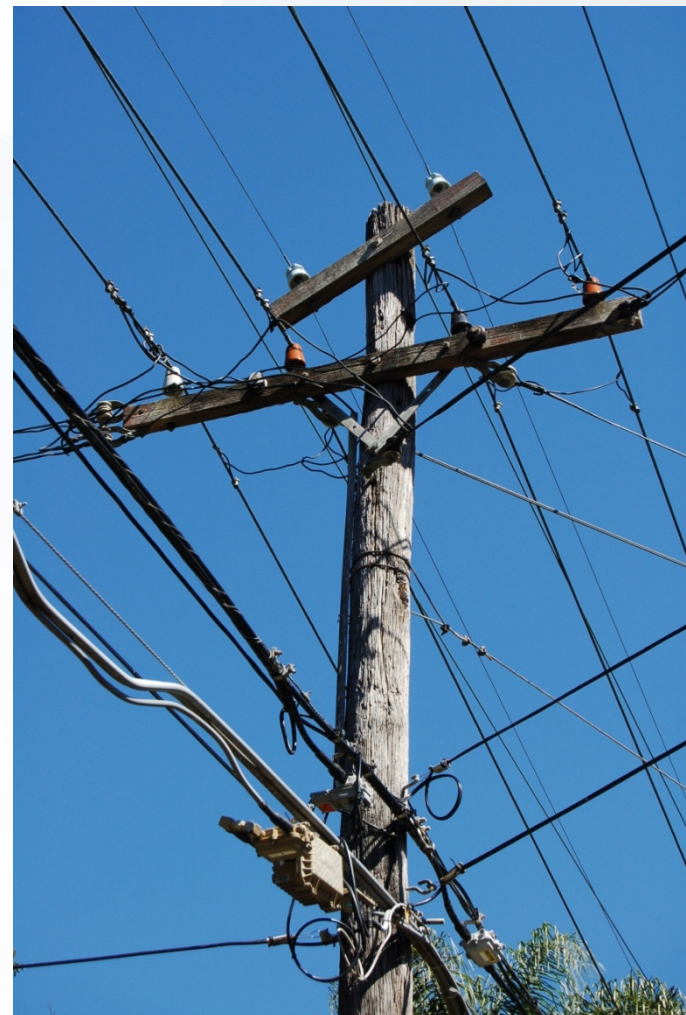
Lofotkraft - Konsekvenser av ny strømforsyning til Værøy og Røst

- Nåverdi av investeringer
  - 168,9 mill kr
- Nåverdi av økning i framtidig inntektsramme (med rente lik normalavkastning)
  - 99,7 mill kr (59% av investeringene)

Kilde: ECgroup

Har nettselskapene tålmodige eiere ?

- Regimet gir investeringsvegring
  - Lønnsomhetsproblem
    - Høy risiko for svikt i inntjening sent i anleggets levetid
    - Vinglete regulering
    - Uforutsigbarhet mht referanseselskapene
  - Finansieringsproblem
    - Store nettinvesteringer stiller store krav til kontantstrømsprofilen
    - Samtidig har nettselskapene gjennomgående kapitalsvake eiere (kommuner) som ikke kan/ønsker å skyte ny egenkapital inn i selskapet
- Regimet dårlig tilpasset nettselskapenes virkelighet
  - Høy risiko passer dårlig med investeringer i samfunnskritisk infrastruktur
  - Høyt finansieringsbehov passer dårlig med offentlig / kommunalt eierskap

Veien fremover?

- Hvordan komme videre med utviklingen av reguleringen dersom vi ikke er enig om hvordan den virker?
- Kan en regulering som ikke er akseptert av bransjen, overleve?
- Samarbeidet mellom selskap og regulator kunne vært bedre
  - mange selskap klager på reguleringen
  - mange selskap deltar ikke i noe samarbeid med regulator

Oppsummering

- Nettet er nøkkelen til å nå både klima- og fornybarmål
- Nettet er sentralt med tanke på forsyningssikkerhet
- Taktskifte når det gjelder investeringsnivået
- Nettreguleringen er ikke tilpasset dagens utfordringer
- Bransjen trenger bedre investeringsinsentiver
- Uten fremtidsrettet nettregulering kan klima- og fornybarmål stå i fare
- Start prosessen mot neste generasjon regulering nå !

Takk for oppmerksomheten!